

Nr. 34

**BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgoda i praca!**

KALENDARZYK

- 29 Franciszka Salez.
- 30 Martyny P. A.
- 31 Piotra Nolasko W.
- 1 Ignacego B. M.
- 2 Cezarego N. M. P.
- 3 Błażeja B. M.
- 4 Ansgarego i Andrz.

REDAKCJA

**w ŁODZI
Al. Kościuszki 41
TELEFON 28.**

Cena prenumeraty:

w Łodzi

Kwartalnie Mk. 945.
Miesięcznie „ 315.
za rozneszenie
35 mk. miesięcznie
Z przes. poczt.
Kwartalnie mk. 1100
Miesięcznie „ 365
poza Łodzią egz. 16

w Ameryce

1 dolara miesięcznie
Konto Pocztow. Kasy
Oszczędności 60.584.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

ROZWIŃ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek 4 lutego 1922 roku

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ofiar administracja nie odpowiada.

Otwarcie sejmiku wileńskiego

Wieczór śmiechu! Po raz pierwszy w Łodzi!

Król humoru CHAPLIN

w oryginalnej farsie w 2 aktach p. t.

„Uj, te dolary“

Urocz. **LEDA NOVA**

w przewybornej farsie w 6 akt. p. t.

„Trzy ciotki“

Początek przedstawień o 5-cj.

Passe-partout ważne tylko na I seans.

Dziś i dni następnych!

Ulubieniec publiczności niezrównany

Harry Peel

w 40 serjowym cyklu obrazów p. t.

- JEZDZIEC BEZ GŁOWY -

4 serje (ostatnia) p. t.

Tajemnica cyrku Darfura

dramat w 6 akt.

Początek przedst. o 5-cj. Widownia dobrze ogrzana

Donieśliśmy we środę, że w dniu tym przypada otwarcie Sejmiku Wileńskiego, jak również i to, że dzień ten przeznaczony zostanie na uroczystości przedwstępne. Dzień piękny, suchy mroźny, śnieg lekki pruszy gdzieś gdzieś chwile i ustaje.

Otwarcie sejmiku poprzedziło o godzinie 10 uroczyste nabożeństwo w przastarzej katedrze wileńskiej, które w asystencji kleru odprawił sędziwy arcybiskup Hryniewiecki w asystencji licznej kleru.

Tam, gdzie poza głównym ołtarzem, znajduje się kamień po pogańskiej świątyni, na którym płonął ongi żniacz, dziś starzec stał błagalnie do Kierownika spraw wszechświata o błogosławieństwo dla świętej sprawy, dla sprawy polskiej.

Kazanie z powodu tej uroczystości wygłosił ks. Kulesza, z tej ambony, z której ongi kazał nieśmiertelny Piotr Skarga.

W mowie swej przypomniał kaznodzieja, że w murach tej świątyni ogłoszony został akt unii z Polską i nawoływał aby powrócił naród z nad Wilij i Niemna do swojej macierzy—Polski!

Zakończono tę uroczystość odśpiewaniem „Roty“.

Po nabożeństwie o godz. 11 minut 40 zaczęły się zjeżdżać auta i powozy przed przynajmniej budynek sejmowy.

Posłowie wolno zajmują miejsca.

Uroczystość wielka. Prasa już znalazła się na wyznaczonych sobie miejscach. Publiczność w dużej mierze inteligentna również zajęła wyznaczone jej lokum. Nastrój wszędzie świąteczny, na twarzach maluje się ogólna radość. Sejm w Wilnie, Sejm tak niespodziewany, nie przewidziany, niedawno jeszcze przemarsze wojsk niemieckich, okupacja, dwukrotny najazd bolszewików, szcęk oręża bicie dział, dziś anioł pokoju i pracy przebiega ponad mjąstem...

Radość, radość nie opisana.

Zainteresowanie też co chwila wzrasta.

Publiczność dopytuje się półgłosem o każdego posła. Kto on, z którego zaśnieńka.

A oto na czele posłów wileńskich wchodzi prezydent Bańkowski, kandydat na marszałka. Przyjmuje go owacyjnie, przewlaja ukłony.

Czy on czy Engel zostaną marszałkami sejmiku? sypie się pytanie!

Wrażenia szybko mijają.

Wchodzi starzec, o siwych włosach, przygarbiony nieco wiekiem. To Arcybiskup Hryniewiecki, najstarszy z posłów. W jego ręce Meysztowicz złoży przewodniczenie w Sejmie aż do chwili objęcia marszałka. On w imieniu wyborców powita Sejm, on streści historię swego życia które jest zarazem częścią historii Litwy Polskiej.

Po jego mowie zrozumiemy dopiero cały nastrój sejmiku, on nam wyjaśni czem dla Litwy była Polska i czem Polska łączyła się z Litwą Wileńską, z całą Litwą dopóki w niej moskale nie zasiali ziarna seperatyzmu i nie nawiści.

Była już godzina 12 i 15 minut, kiedy arcybiskup zajął miejsce w fotelu poselskim. Ukazał się na mównicy prezes tymczasowej Komisji Rządzącej p. Meysztowicz. Zegary wybiły 12 i pół. Dzwonek. Sesja rozpoczęta. Nie będziemy tu przytaczali całej p. Meysztowicza mowy, a zwłaszcza ustępów, dotyczących przebiegu wyborów. Szczegóły te już są znane z depesz wcześniejszych, a dotyczą one ilości głosujących, zachowania wielkiego porządku podczas głosowania ilości posłów wybranych, 30 procent żydów głosujących i t.p. danych urzędowych, za to przytoczymy ten ustęp który mówi o nastroju w kraju podczas ostatniej wojny, jest on dosyć charakterystyczny chociaż nie wyrównał ani w części przemówieniu arcybiskupa Hryniewieckiego. Meysztowicz zwrócił uwagę na Litwę Środkową.

Kraj nasz w ciągu wieków ciężkie ponosił klęski. Znieśliśmy półtorawiekową niewolę z przesładowaniem narodowości naszej i wiary, niewole wybuchami bohaterskich walk przerywaną. Ale ze wszystkich okresów dziejów naszych najstraszniejszym był może okres ostatni. Sprawdziło się wszystko to, o wybawienie od czego ludność naszą modliła się od wieków: „Od powietrza, ognia i wojny“. Na początku tego okresu znaczna część ludności, gnana na północ przez wojska rosyjskie, ślady swoje znaczą krzyżami. Wróciło niewielu, a ci co wrócili, zastali mjąstą w gruzach, lasy wycięte i niwy porośnięte chwastami. W okresie tym była jednak przerwa w czasie pomiędzy dwoma bolszewickimi najazdami, o których nie chcę tutaj mówić, aże by nie jętrzyć ran świeżych. W czasie tej

przerwy wszyscy stanęli do warsztatów pracy. Rozbudziło się życie na nowo, a dzięki staraniom Naczelnika Józefa Pilsudskiego wznowiona została Wszechnica, która była i jest chlubą naszą.

Od czasu objęcia władzy przez generała Żeligowskiego kraj znowu dźwigać się zaczął. Rychło stworzył generał zarząd kraju, złożony z sił miejscowych i na czoło tego zarządu powołał miejscowych działaczy. Wszystko w ruch poszło. Jeżeli tu i owdzie jeszcze nie wszystko tak idzie jakby chciało, to trzeba pamiętać że powstajemy z popiołów.

Następnie mówca wykazawszy potrzebę odbudowy kraju, powitał Sejm i przedstawił arcyb. Hryniewieckiego na przewodniczącego a posłów, Zalewskiego i Halka jako sekretarzy sejmowych. Na mównicę wstąpił arcybiskup Hryniewiecki. Po powitanju go serdecznym, zapanowała cisza. Zdawałoby się, że w piersi oddech zgasł. Największy „relikwiarz“ przeszłości Litwy i Wilna z mównicy sejmowej miał wygłosić męczeńskie swoje „credo“ zamienione w uroczysty dzień święta odrodzenia narodowego

Mowa arcybiskupa Hryniewieckiego

Nie za zasługi, lecz jako najstarszego wiekiem powołano mnie dziś, abym przewodniczył Waszemu Dostojnemu Zgromadzeniu. Witam Was, Panowie, staropolskim pozdrowieniem: „Niech Będzie Pochwalony Jezus Chrystus“ (Głosy: Na wieki wieków). Niech będzie pochwalone imię Tego, co lud swój wywiódł z domu niewoli, przeprowadził przez morze Czerwone łez i krwi do Obiecanej Ziemi Wolności. Jedynym tylko szczęściem dla mnie i łaską niezachowaną jest, że do tej chwili i starymi oczyma moimi oglądać mogę ten dzień radości i wesela, który Pan zgotował wiernemu ludowi swemu. Gdy przed 10—ciu laty jak akademik Rodziowicz brał udział w powstaniu, kiedy potem patrzyłem na jego upadek, mękę i prześladowanie, oraz śmierć tysięcy braci, kiedy, jako mąż dojrzały i pasterz jej oto diecezji wileńskiej, zostałem wydarty ze swojej owczarni, za którą zawsze pragnąłem dać duszę moją, gdy na dalekiej obczyźnie spożywałem gorzki chleb wygnania, gdy wreszcie pod niebem Palestyny, gdzie, jako pielgrzym ubogi u grobu zbawiciela Naszego, gorące zanosiłem modły za swoją cierpiącą, skrzyżowaną Ojczyznę, ani przez chwilę nie przestałem wierzyć wraz z młodzieńcami moimi, że Wszchemoc Boska większą jest, aniżeli złość wrogów i że nad nami zabłyśnięć musi jutrznia odkupienia. Za to teraz, gdy się spełniają marzenia Ojców naszych, staje przed Wami przejęty do głębi znaczeniem tej chwili, i chciałbym uczucia, które mi dziś pierś przepalniają, przelać w dusze Wasze.

Powołani jesteście, aby dać świadectwo wszem wobec, że polską jest ta ziemia, na której spoczywają prochy dziadów naszych od niepamiętnych czasów, że polskim jest ten gród wileński, gdzie Przenajświętsza Matka Boska, Królowa nasza w Ostrej świeci bramie, gdzie żył i zmarł śmiercią błogosławioną nasz patron święty król Kazimierz. Powołani jesteście, by tę dzielnicę wileńską połączyć ze wspólną naszą polską macierzą i aby dodać tę jeszcze cegłę do gmachu naszej Ojczyzny, aby powstała w dawnej swej potęgze i okazałości a to na pożytek ludziom, na chwałę Boga przedwiecznego i jego Kościoła, którego nasza Polska była zawsze ostoją i przedmurzem na wschodnich kresach.

Świadom jestem trudności, ale ufam pomocy Wszchemocnego, który nas aż dotąd prowadził drogą nieomylną. I dziś, jako kapłan i pasterz tej diecezji, podczas mszy świętej w katedrze w unięczeniu serca swego błagam Boga aby raczył oświecić nas i wesprzeć łaską swoją zehyśmy zgodnie i jeduomyślnie dokonać mogli wielkiego dzieła. Jak dzień dzisiejszy był dniem tryumfu wielkiej sprawy i świętem uroczystym którego pamięć przejdzie w najdalsze wieki i pokolenia, tak zbaw lud swój, Panie, i błogosław oziędzi twu swojemu. Pokój Wam, dostojni wybrancy, Pokój Ziemi Wileńskiej. Pokój światu całemu. A dla siebie, który jestem starcem, proszę, zostaw, Panie, służbę Twego w pokoju, albowiem oczy moje oglądają zbawienie ludu Twego. (8)

Metamorfoza ludowców.

Nastój sejm wileński jest cały niemal za polską. Zwrocił tu powszechną uwagę przyzjazd lidera polskiego stronnictwa Ludowego

wego Witosa, który po porozumieniu się z posłami swego stronnictwa do sejmu wileńskiego, uchwalił z nimi, że będą głosowali za łącznością Litwy Środkowej z Polską.

Stronnictwo to w Sejmie warszawskim oświadczyło się za dołączeniem bractwa wileńskiego i lidzkiego powiatu do Litwy Środkowej. Grupa ta uzupełniając grupę stronnictwa narodowych już przedstawia znaczną większość. (8)

Czy sejm po uchwale zaraz się rozwiąże?

Powstało pytanie wśród posłów, czy sejm po uchwale przyłączenia bezwzględnie, przyłączenia ziem Litwy Środkowej do Polski, zaraz ma się rozwiązać?

Prawdopodobnie jednak nastąpi to po powrocie komisji sejmowej—wysłanej do Warszawy, która Bóg wie jakie jeszcze koziołki wykręcać będzie. (8)

W kraju, gdzie rządzi „lud“

(tel. własny.)

BERLIN 31 „Kul“ donosi iż 23 ub. m. „Isopolkom“ zniósł wszelkie ograniczenia podróży i korespondencji zagranicznej—co do której już są stosowane przedwojenne prawa.

MOSKWA. 31 Dochodzą tu rozpaczliwe wieści o nieprawdopodobnym głodzie na Krymie.

MOSKWA 31 Rząd sowiecki zamierza ogłosić amnestję dla wszystkich rosyjan przebywających zagranicą. Ogłoszenie amnestji

nastąpi prawdopodobnie jeszcze w b.m.

Rząd sowiecki wydał niedawno cyrkularz, wystosowany do wszystkich kas państwowych, ogłaszający, od 1 lutego kurs rubla przed wojennego został ustalony na 150,000 rubli sowieckich. (2)

Mróz... dochodzą do 62,5 stopni Celsjusza (2)

Pomóżcie reemigrantom!

MOSKWA 2 lutego. Los reemigrantów naszych jest straszny. Powracamy do kraju w nieopalanym wagonach. Choroby grasują wśród reemigrantów w olbrzymiej ilości. Tyfus, febra, czerwonka.

Rosjanie są nieubłagani. Przechodzą wagony na stacjach po kilka dni. Wtedy wysuwają pociąg gdzieś po za stację. Mróz silny. Wreszcie niewiadomo, kiedy ten pociąg odejść. Po daniu łapówki od 40000 do 50000 pociąg odchodzi dalej.

W Moskwie rewidują pociągi lekarze, ale nie ma środków. Nawet pastylki aspiryny i

proszków chiny brak. Czy komitet, czuwający w Moskwie nie mógłby w te środki zaopatrzyć swoją własną apteczkę.

Najgorzej jednak przejeżdżać przez Równinę. Po rosyjskiej stronie robią bolszewicy rewizje i wszystko zabierają pozostawiając tylko 20000 rubli. W Równinie każą nasi urzędnicy czekać parę dni na papiery. Brak zapasów i pieniędzy w oplakany stan stawia reemigrantów.

Czy nie ma głów u nas, aby myśleli o swoich obowiązkach i ulgach dla reemigrantów.

W Rzymie

Ze Śląska

Ostatnie modły.

W środę odbyła się w Rzymie w kaplicy Sykstyńskiej ostatnia nowenna za spokój duszy papieża. Na nabożeństwie prócz kardynałów byli obecni przedstawiciele dyplomacji oraz pewna część arystokracji rzymskiej. Kaplica została wypełniona po brzegi. (3)

Oświadczenie polaków.

Kardynałowie polscy oświadczyli prasie, że względy polityczne ich nie obchodzą, przy głosowaniu będą się rzadzili tylko dobrem kościoła. (3)

Mercier.

Kardynał belgijski Mercier jest przyjmowany w Rzymie owacyjnie. Prasa rzymska podnosi jego niesłychane cierpienia i prześladowania ze strony Niemców, okupantów Belgii. (3)

„Eclair“ o Polsce.

„Eclair“, stwierdzając istnienie niebezpieczeństwa, jakim są dla Polski i Czechosłowacji zakusy pangermanistyczne na Wschodzie Europy, wypowiada się za koniecznością włączenia Polski do przyszłego sojuszu francusko-angielskiego, czego następstwem byłaby natychmiastowa interwencja francusko-angielska na wypadek ataku niemieckiego lub rosyjskiego na „sojuszników wschodnich“. (2)

PODSTĘPNY NAPAD NA FRANCUZÓW W GLIWICACH.

Mimo wielkiej odpowiedzialności napadów na wojska koalicyjne orgeschowcy nie przebiegają w środkach.

Francuzi po dokonaniu rewizji u Niemca Brünscha znaleźli tam 9 karabinów maszynowych, 100 karabinów zwykłych, 500 naboju. Broń tę skonfiskowano.

Orgeschowcy napadli w nocy na koszar francuskie na przedmieściu Gliwickim Szobieszawicach rzucili do koszar francuskich granaty ręczne, które dwóch francuzów zabiły i 17 ranily.

Rozpoczęła się strzelanina rezultatem której rannono 20 Niemców i 2 zabito.

Przy dalszych poszukiwaniach odnaleziono jeszcze 6 karabinów maszynowych i 50 ręcznych.

Poznań—Kluczbork—Katowice.

Nawiązano już rokowania z delegacją niemiecką w sprawie tranzytu na linii Poznań—Kluczbork—Katowice. Rokowania te mają na celu zawarcie układu, mającego zastąpić dawniejszy układ zawarty między rządem polskim a komisją polską. (3)

NA STANOWISKU.

Zmarł w Moskwie na tyfus członek Delegacji Repatriacyjnej, mecenas Jastrzebski.

KRONIKA

P. D-ra Leona Kaczmarskiego składa 1000 m. powracających z Rosji siostra. (4)

KOMUNIKATY

— Ma szczęście Uszer Kon.

— Ze sportu.

Przed wyborami.

(p) W ostatnich czasach daje zauważyć się w naszym ruchu we wszystkich partiach politycznych. Ma to bezpośredni związek z przyszłymi wyborami do Sejmiku i do rad miejskich. Zbierane są w gorączkowym tempie fundusze wyborcze, oraz przeprowadzany wyjazd członków partii. Na czele działaczy N. P. R. stoi vice prezydent Wojewódzki, który w celach agitacyjnych objeżdża okolice. W partii P. P. S. szczególną działalność rozpoczęto przy zaprowadzaniu ściślego wypracowania i członków. Wobec częstych wypadków posługiwania się fałszywymi legitymacjami partyjnymi, każdy członek posiada dwie deklaracje, z których jedną znajdują się w centrali, zaś drugą w danym oddziale partyjnym. Dokład członek winien należeć. (5)

(n) Onegdaj dokonano rewizji u Stanisława Wasika przy ul. Zielonej 9 b., gdzie znaleziono 42 sztuki towaru, pochodzącego z kradzieży w fabryce Widzewskiej Manufaktury. (8)

— Cudza krzywda.

Krawiec Blady (Konstantynowska 33) przyłapano przy szczytaniu towaru na sumę 37 tys. mk. należącego do Anny Mielnickiej. (8)

— Spłoszeni rabusie.

Posterunkowy IX komisariatu P. P. zaalarmowany gwizdkiem przez stróża firmy, Grohmana i Scheiblera przy zbiegu ulic Emilii i drogi prywatnej Scheiblera, znalazł 9 sztuk towaru i piłę, za pomocą której złoczyńcy przepikowali kraty w oknie kooperatywy Grohmana i Scheiblera usiłując dokonać kradzieży, lecz spłoszeni zbiegli. (8)

— Ucieczka.

(p) Onegdaj zbiegł z aresztu rejonowego 22 letni szeregowiec Józef Wawrzyniak. (8)

— Wyrok w sprawie pochwyconej kradzieżki.

(p) W Nr 51 podaliśmy początek sprawy. Dziś podajemy wyrok. W dalszym ciągu świadkowie stwierdzają, że jeden z podsądnych Pijanowski służył, podczas napadu, w straży pogranicznej. W podsądnym Woźniakowskim, u którego znaleziono sztuczne wąsy i bokser, jeden z poszkodowanych Kopeł Lewi, pozostawia uczestnika napadu, dokonanego na przejeżdżającym szosą Złoczewską kupców. U podsądnego Nowickiego znaleziono za stół rewolwer „Parabellum”, podobny rewolwer widział jeden z napadniętych w rejonie Pijanowskiego. (8)

Podprokurator Moskwa, domagał się zasądzenia kary zamknięcia w więzieniu do lat 12.

Sąd po dłuższej naradzie, wydał wyrok, wobec którego Wojciech i Franciszek Nowinscy oraz Pawlik za udział w napadzie na Tomczyka zostali skazani po pozbawieniu praw na 4 lata ciężkiego więzienia każdy, zaś co do innych napadów zostali ułaskawieni. Pozostałych oskarżonych dla braku dowodów uwolniono. (8)

— Gorzelnia.

Coraz częściej, niebacząc na surowe kary wymierzane przez sądy w ostatnich czasach odkrywano zostają tajne gorzelnie. Policja na pow. Łódzki wykryła wielką gorzelnia w Chojnach u Feliksa Walczaka, gdzie znaleziono podczas rewizji różne przyrządy gorzelnicze, zacier i wódkę gotową. Walczak przyznał się do przestępstwa i wskazał swych współników żołnierza Franciszka Ditrichaa, Zofię Feliszaińca z Mieczysława Biernackiego. Walczaka i Ditricha aresztowano. (8)

— Dnia 5-go tego w godzinie 7:30 wieczór w sali Teatru Y.M.C.A. przy ul. Piotrkowskiej 245 odbędzie się wielki wieczór sportowo-gimnastyczny urządzony staraniem Departamentu Wychowania Fizycznego YMCA. Nie wlega wątpliwości, że miłośnicy sportu i gimnastyki wypełnią salę po brzegi. (8)

Teatr miejski

Dziś Teatr Miejski daje pełną finisz i humoru komedję Cailaveta i de Fiers'a pt. „Miłość czuwa”

W sobotę o g. 4 pp. dla młodzieży dany będzie „Wieczór Poezji Polskiej”. Inscenizowane utwory wybitnych poetów polskich odegrane zostaną przez wyborowy zespół naszego Teatru. (8)

Przemysł i handel

— Zmiana taryfy celnej.

W ostatnim nrze „Dziennika Ustaw” ogłoszono rozporządzenie o zmianach w taryfie celnej. Rozporządzenia te są w związku z konwencją polsko-gdańską oraz z uchwałą Rady ambasadorów o przyznaniu Polsce części G. Śląska. W rozporządzeniu wymienione są przedmioty, które zostały zwolnione od cła. Zwolnione są od cła ryby, łoki, wieloryby i inne zwłoki zwierząt morskich, złowione przez rybaków gdańskich i polskich, z wyjątkiem ostróg. Zwolnione są też wszystkie przetwory z tych zwierząt, oraz materiały potrzebne do badania, przeróbki i urządzeń statków morskich z wyjątkiem urządzeń kuchennych, oraz urządzeń luksusowych. W dalszym ciągu rozporządzenie zawiera zwolnienie od cła wszystkich bez wyjątku towarów, pochodzących z przyznanej Polsce części G. Śląska. Właściciele tych towarów powinni się zaopatrzyć w zaświadczenia jenerskiego konsula na G. Śląsku, że dane towary istotnie z tego obszaru pochodzą. Powyższe sądzę zarządzenia obowiązują niezwłocznie. (4)

OD ADMINISTRACJI

W razie jakichkolwiek niedokładności w doręczaniu pisma naszego przez roznosieli, administracja uprzejmie prosi P. P. Pr numeratów o zawiadomienie jej o tem, w celu powzięcia natychmiastowych kroków do usunięcia wszelkich niedokładności. (8)

— Strajk stróżów.

(p) Od jutra rozpocznie się strajk stróżów. Przewodzić go będzie p. Rapalski.

Zwykle ilość strajków zwiększa się przed wyborami, aby partie wykazały swoje dobrodziejstwa dla członków.

Strajk stróżów wypadł właśnie w tym czasie, kiedy władze wydały ostre zarządzenia sanitarne.

Najwspanialsza uchwała polega na tem, aby stróża dramy nie otwierali. (8)

— Walka o zniżkę.

(p) W ubiegłym miesiącu właściciele zakładów krawieckich postanowili z dniem 30 stycznia zredukować płace pracowników krawieckich o 50 proc. Powiadomiony o powyższym związku zawodowy zwrócił się do właścicieli zakładów krawieckich z protestem przeciwko postanowieniu zmniejszenia płac pracowników, szczególnie, że artykuły pierwszej potrzeby wcale nie staniały. Ponieważ właściciele zakładów, pozostali przy swych żądaniach przeto w dniu 30 stycznia pracownicy opuścili warsztaty krawieckie. (8)

— Podatek szpitalny.

(p) Na ostatnim zjeździe starostów poruszona była sprawa opodatkowania obywateli na rzecz leczenia chorych w powiatach. W powiecie brzezińskim już dawno obywatele ponad 48 lat byli opodatkowani. Zasad starostów w chwałę przedłożyć odpowiedni statut Ministerstwu, celem zatwierdzenia. Obecnie Ministerstwu przychyliło się do powyższego wniosku i niebawem zostanie wprowadzona w życie ustawa na rzecz leczenia niezamożnych chorych oraz na budowę szpitali.

Podatek obowiązywać będzie wszystkich obywateli od lat 18. (8)

— W rocznicę zgonu.

Dla uczczenia 8-cj bolesnej rocznicy śmierci s.

Młodzieniec ucieszy lat 21 wykwalifikowany w kupiectwie poszukuje posady bufetowego ewentualnie agenta Łaskawe oferty do Rozwoju pod T D

Pokój umeblowany z utrzymaniem do wynajęcia (za trzy miesiące mogą odnajść dwa złoczone oferty w Rozwoju sub Złoczone 684-2

Szwajser-słusarz zdoiny poszukskuje posady łaskawe oferty w administracji „Rozwoju pod Szwajser”. 752-3

Potrzebne zaraz dziewczyny do kuchni zgłaszać się rest Louvre Piotrkowska 86 758-3

Przybiłak się pies biały w brązowe luty Kociskańska 11 wejście III w 25 755-3

Piekarnie odstąpię z powodu wyjazdu tanio byle zaraz w osadzie Wartkowie gminy Sostków pow. łęczycki J. Szczepny. 776-3

Pokój umeblowany odstąpię małżeństwu (studentom) zgłoszona do Rozwoju pod małżeństwo. 751-2

Power z wolnym kołem w do... brym stała sprzedam...

Przybiłak się suka młoda granata 11-go grudnia. Odebrać można Bełdów pow. Aleksandrów Łęczycki u Kwiatkowskiego 720-3

CHOROBY złąka, ki-szek nerek, obstrukcja i hemoroidy leczą Szmajcarski ziola D-ra Brauera. Aptaki i składy.

Córka weterana poleca się w szyciu bielizny damskiej męskiej i dziecięcej. Ad. es: Piotrkowska 255 m. 5. front I piętro 726-2

Przyśro niy szatyn o niebieskiej p oczach, wysokiego wzrostu, b. elegancji, muzykalny o pięknym głosie, słuchacz medycyny i Por. W. P. z dobrej rodziny, posiadający wybitne znajomości, nawlaże korespondencje z państwa niepoślednich zalet ducha i serca w celach matrymonialnych. Posag dla wspólnego szczęścia wymagany. Dyskretyja zapewniona. Łaskawe odpowiedzi do Redakcji Rozwoju pod „Lotos”. 748-5

Poszukuje posady gospoyni domu lub sprzedawczyni. Injanna 24 ul. p. m. 762-5

Potrzebni są chłopcy do terminu do ślusarza, którzy mają chęć nauczyć się ślusarstwa mogą się zgłosić ul. Łakowa N 22. 767-5

pokeja eleganckiego na 2-3 miesiące poszukuję w centrum miasta. Oferty do Rozwoju „Solidna”. 775-5

poszukuje posady lokaja przy jeździe z Turkiestafskiego kraju pracowałem u naczelnika kraju Generała Samsonowa przez 6 lat Radogoszcz Wspólna 17 Szczepaniak 712-2

potrzebna sklepowa do składu według dobrze obeznana zgłasza się z świadectwami ul. Milsza 24 709-2

Chłopiec 17 letni zdrowy i silny poszukuje terminu do piekarza. Nowo-Pabjanicka 19 m. 2. 771-2

Za wypożyczenie 400,000 mk oddam pokój umeblowany z osobnym wejściem Oferty w Redakcji Rozwoju pod Z. 704-2

paientka izraelitka poszukuje pracy jako manicuristka również za czasami dam An drzaja 29 przelaz. 762-5

Potrzebny Refuszer lub retuszerka zaraz Brzezińska 1. 761-3

poszukuje pożyczki 150 tysięcy na pierwszy i drugi hipoteki Oferty do Rozwoju pod Pożyczka 705-4

Samotny poszukuje mieszkania ewentualnie pokoju przy rodzinie bez lub z meblami oferty w Redakcji Rozwoju sub Technik 859-2

Spółniczek z 5 mil marek poszukskuje do założenia interesu samochodowego Oferty pod Samochód 656-5

Zagubione dokumenty

Szuzce Franciszka zagubiła tymczasowy paszport wydany z gminy Kurozweki 757-5

Walecki Kazimierz zagubił kartę do bexterminowego urlopu wydaną w P K U w Łodzi 794-3

Partczak Antoni zagubił paszport polski wydany z gminy Bogumilów i kartę bezterminowego urlopu wydaną w Tarnobrzegu 717-2

Pról Adolf zagubił paszport polski wydany w Berlinie

Herman Katarzyna zagubiła kartę od paszportu wyd z Widzewskiej Manufaktury 749-2

Mamińskiej Zofii, Nowe Sady 113, skradziono tymcz. dowód osobisty wyd. w Łodzi. 746-3

Matusiak Ignacy zagubił kartę powołania wydaną Zgierz 757-5

Efenberg Stanisław zagubił paszport polski oraz kartę bezterminowego urlopu wydaną w Łodzi 765-2

Glewicz Eugenja zagubiła paszport polski wydany w Łodzi 769-3

Józefowi F. Bakowi skradziono portfel z pieniędzmi 3 paszporta i bezterminową kartę urlopu wydaną w P. K. U. Katowice 707-2

Sowińskiemu Aleksa drowi Przędzalniana 82 skradziono portfel wraz z paszportem niemieck. wyd w Łodzi; kartę bezterminowego urlopu i gotówkę 6 tysięcy 765-2

Piman Emilia zagubiła paszport polski wydany w Łodzi 708-2

GRAND-KINO

KRZYK W NOCY

Dziś premiera!

Po raz pierwszy w Łodzi!

Dramat w 6 częściach na tle powieści

Stefana Kiedrzyńskiego.

W rolach głównych: **KAZIMIERZ KAMINSKI**, Zofja Savelli, Nina Niovilla, Olsza, Teodor Rolad, Halicz, Markiewicz,

Wykonany przez wytwórnię „Artfilm” w Warszawie. Wyłączna eksploatacja kinematogr. „Corso” w Warszawie.
— Początek o godz. 5 w sob. i niedz. o godz. 3 pp. ost. seans o godz. 9.15 w. — 313P1

Szkoła tańca w. LIPiNSKIEGO

przyjmie jeszcze kandydatów na: 1) początki One-stepa i Bołona, 2) Schottisch-Shimmy. Osobna grupa dla zaawansowanych. 297K

Potrzebny wykwalifikowany monter,

abznajmiony z traktorami i wszelkimi maszynami rolniczymi. Oferty „Monter”, składać w Adm. niniejsz. pisma. (318 K2)

Fabryka zeszytów szkolnych

A. Biegański

ŁODZ

Nawrot 41

Ceny konkurencyjne (263B)

Choroby weneryczne i skórne (Dla kobiet i dziełezat) Dr. Marja (299K6)

JOZEFOW -- LEWINSONOWA

prz. od 5-7 pp. dla biednych od 2-5 pp. CEGIELNIANA 6

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych. Ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjęć od 9-2 i od 6-8. Pante od 5-6. 504 4

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AAA Kupuję meble dywany garderobę maszyny do szycia płacę najlepiej w najrzej Benedykta 19 428-5

AAA Kupuję meble dywany futra garderobę bieliznę maszyny do szycia płacę najwyższe ceny Łaznik Benedykta 28 a 15 parter 446-12

A.A Kredens stół krzesła otomane łóżka materace szafy łazienkowe sprzedam tania Piotrkowska 231-4 front 401-8

A! Łóżka, szafy, bielizniarkę stół, krzesła, otomanę materace kredens i wózek dziecięcy sprzedam tania Sienkiewicza 59 oficyna II wejście II piętro mieszki 26. 724-5

A. Meble sypialnego stołowego szafy otomane, bielizniarkę lustro umywalkę biurko szafka we róg jeleni wyprzedam tania Piotrkowska 225-5 front. 701-3

Do sprzedania jedwabna czar-na sukienka i kost um maskara dowy Sienkiewicza 69 m 11 690-2

Do sprzedania zaraz 45 morgo we gospodarstwo budynki murowane. Wiadomość gm. Pleskowie Wielka wieś Józef Piątkowski. 715-4

MEBLE: szafa, łóżka z materacem, stoły otomany, 6 krzesel dęb. i biurka tania do sprzedania. A. Bauer, Żelazna 9-a wś a wś „Monopolu” 725-2

Kupuję złoto srebro wszelką biżuterię garderobę używaną i p. Rutkowska sklep komisowy Główna 35 487-8

Bryczki, najnowszych fasonów Wolanty, Powozy, Lando: sprzedam Kilińskiego 28. 699-5

Sprzedam natychmiast gospodarstwo 1 i pół wiorst od Łasku 4 morgi ziem zasiewam ogród owocowy oparkiony około 200 drzew 4 letnich sadzawka zarybiona studnia w ogrodzie dom murowany obora stodoła Cena bardzo przystępna Wiadomość Łask ul. Warszawska folezer Cwałny 735-5

HANTLE (ciężki) kupię Ofer ty z ceną w Rozwoju pod Hantle 617-6

Sprzedaję zakład ogrodnictwa z budynkami i inwentarzem żywym i martwym J. St.ński Łódź Zdrowie 15 722-2

Towarowe bryki pojedyncze nowe, Rolwagi pojedyncze parokonne, Resorki sprzedam Kilińskiego 28. 699-5

Trzy morgi ziemi w okolicy Napierkowskiego sprzedam cena przystępna Dębowa 7 m 11 2 p. 721-2

Okazyjnie tania Obrączki ślubne złote pierścionki i różn. biżuterja oraz garderoba nowa i używana Rutkowska sklep komisowy Główna 35 570-4

Sklep spożywczy sprzedam Ragowaka 9 745-5

Domy do sprzedania oraz różne posesje Al. 1 Maja 16. Woźniak. 747-5

Sklep do sprzedania dobrze prosperujący z powodu dwóch wspólników niezgadujących się Kruca 4 wiad. w sklepie 765-4

Magle w dobrym stanie do sprzedania z mieszkaniem lub bez ul. Wysoka 8 734-5

Dom 3 piętrowy nowy murowany sprzedam tania byle zaraz za 4 i pół miliona marek hipoteka czysta wiadomość na miejscu ul. Pawia 15 przy Ciemnej m 10 754-5

Sklep spożywczy sprzedam tania przy stacji Cnojni Słazka 26 776-2

Sprzedam plac 2880 lok kw przy Dzielnej naprzeciw szkoły Handlowej Wiadomość Andrzeja 54 m 5 777-6

Restauracja w centrum miasta do sprzedania Al. 1 Maja 16 750-5

Sprzedam dom murowany o 5 mieszkaniami drugi o 50 mieszkaniami z powodu wyjazdu wiadomość u właściciela Stojarska 16 m 23 776-2

Do sprzedania sklep z urządzeniem Wiadomość Młaza 4 w sklepie 766-3

Są do sprzedania dobre trzydziściem skrzypce Zawadzka 51, Stanisław Woźniak u szewca 760-5

Power w dobrym stanie zaraz do sprzedania ul. 6 Sierpnia 11 m 11 734-2

Dla chrześcijan mam do sprzedania place, wille i małe posesje zaraz wolne, interesy handlowe sklepy składy apteczne ceny od umowy Piotrkowska 284-51. 185-4

Sprzedam urządzenie fabryk sodowej woli maszyna 11 alonów 7 flaszek do gazu maszyna do nabijania syfonów skrzynkę do butelek. W adomose Piotrkowska 284 m. 51 oficyna poprzeczna. 774-2

Gospodarka 27 morg blisko szosy 7 wiorst za Lutomierskiem dobrze zagospodarowana z maszynami i inwentarzem do sprzedania cena 10,000,000 mk wiadomość Łódź Cegielińska 84 F. Janas 1 piętro 782-4

Różne:

AAA Kursy buchalteryjne Pułsta 13 m. 6. Nauki handlowe, Kursy stenografii, arytmetyki pisma pięknego i pisania na maszynie. 745-4

AAA Na wypłaty franki i różn. towary lokcyjne Kilińskiego 40-10 front 2 piętro.

A kuszerka Nowakowska Dzielna 34-18 przyjmuje od 9-12 i od 3-6 p 174-2

A kuszerka Pipikowa przyjmuje Piotrkowska 152-14 524-8

A kuszerka Pipikowa przyjmuje je zamówienia wśród miesięcznych i przyjezdnych Piotrkowska 152-14 700-11

Pożyczkę na hipotekę zaraz po Tow Kred. Mk. 5,000,000-O. terty do „Rozwoju” pod „B. S.” 745-5

Poszukuję zajęcia w pralni maszynowej praktykę prasowania oraz mogę się zająć kantorem. Oferty proszę pod „Poszukajca”. 741-5

Jegomością W J upraszam o zwrocie fotografii pod inteligentna S M do Rozwoju 739-5

Ogrodnik byłby ochotnik armji polskiej dobrze wyspecjalizowany z dobrymi świadectwami przyjmie posadę na miejscu albo na wyjazd Łaskawe oferty do adm Rozwoju pod Ochotnik 750-2

Przybiłkał się pies czarny oczy nogi i nogi i pod szyją pod palany za zwrotem kosztów można odebrać Łagiewnicka 35 B Polecki 729-2

Przybiłkał się duży pies wilczej rasy Odebrać można za zwrotem kosztów Szosa Karolewska (osada leśnicza) 735-2

Kawaler poszukuje pokoju z meblowanym Of. pod pokój 716-5

Kobeta w średnim wieku prowadząca 25 lat rzeźnicztwo na siebie obecne pranie przy stąpić do spółki rzeźniczej do samotnego Oferty w Rozwoju sub Obecnie 714-2

Zaginęła suczka rasy wilczej odprowadzić za wynagrodzeniem Kilińskiego 90 738-5

Poszukuje się współnika Lokal wspaniały przy Piotrkowskiej. Interes przewozowy otwiera się dział agenturowo-komisowy lub handlowy Wiadomość w gda popoł Nawrot 15 m 7 732-2

Pół zedna jest od zaraz uczciwa panienska skromnych wyznań znająca dobrze rachunki Zgłaszać się Zgierz stacja kolejowa do bufetu od 1 do 7 wiecz 727-5

CENA OGŁOSZEN PRZED TEKSTEM I W TEKSCIE—180 mk. ZWYCZAJNE—40 mk. NEKROLOGI—90 mk., KOMUNIKATY—100 mk. DROBNE OGŁOSZENIA BEZTERMINOWE—5 mk. ZA WYRAZ, DUŻE LITERY 80 mk. DLA POSZUKUJĄCYCH PRACY—4 mk. OGŁOSZENIA ZAMIEJSCOWE 50 PROC. DROŻEJ ZAGRANICZNE 100 PROC. DROŻEJ. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. **ARTYKUŁY** bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Kozwój” w Zgierzu u p. Lacha, w Pałanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.

Każde nowe podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez urzędniczego zawiadomienia